

25 évvel ezelőtt avatták boldoggá cserkésztestvérünket, a francia Callo, Marcellt

Rómában a II. Vatikáni Zsinat „Világiak hivatása és küldetése az egyházban és a világban” határozata szellemében II. János Pál pápa 1987. október 4-én boldoggá avatott három világi vértanút.

- *Pierina Marosoni* (1831-1987) munkásnőt, aki a bergamosi textiliparban dolgozott.
- *Antonia Merina* (1919-1935) falusi leányt, a szardíniai Orpoloróból és
- *Marcel Callo* (1921-1945) nyomdászt, az Észak-franciaországi Rennesből aki tizenkét éves korától minden szabadidejét a cserkésztestben élte meg, majd felnőve nagykorúan a Keresztény Ifjómunkás Mozgalom (JOC, ejtsd zsoj) közösségi vezetője lett.

A boldoggá- és szentté avatottak hosszú sorában a világiak csak szerény számban szerepelnek. Ezért volt nagy jelentőségű, hogy II. János Pál pápa egyszerre három korunkbeli, világít avatott boldoggá. Olyanokat, akik elkötelezett, mély hitükért Európában szenvedtek vértanúságot.

Ki volt Boldog Callo Marcell?

1921. december 6-án – Szent Miklós ünnepén – született a kilenc gyermekes breton Callo munkáscsalád fiaként. Bátyja – aki pap lett – jelen volt öccse boldoggá avatásán.

Marcell felnövekedve, szülővárosában 1934-től kezdve megtanulta a betűszedő nyomdász mesterséget. Munkája során minden helyzetben tanúságot tett élő hitéről. Imádságos, mélyen hívő magatartása édesanyja példája nyomán alakult ki benne, akit életrajzi írásában Bosco Szent János anyjával hasonlított össze.

Papnak készülő bátyja hazulról történt korai eltávozása miatt szülei mellett Marcellra is már egész fiatalon hárult a nagycsalád számos gondja és felelőssége. Kitűnt élénk, jó felfogású szellemiségével, ám kezdetben a következetes szorgalom nem volt erőssége. 1933-ban jelentkezett a Francia Katolikus Cserkészszövetségbe (Les Scouts de France. SdF). Nagy nap volt számára 1934. június 18-a, amikor a rennesi 5. sz. csapatban letette a cserkészfogadalmát. Vezetői eredményesen fejlesztették képességeit, és a csapatban való alkalmazkodó magatartását. Rövid időn belül érvényesíthette vezetői képességét.

Felnövekedve – jó munkája és elkötelezett lelkesége miatt – cserkészvezetői a Keresztény Ifjómunkás Mozgalomba (JOC) ajánlották. Marcell, cserkészfogadalmának beteljesülését látta ebben, és tudatosan vállalta a munkája mellett kapott új evangelizációs feladatot.

Callo Marcell mint tanuló, testben és lélekben cserkész volt. Ezért – cserkészélete eredményeként – szívvel-lélekkel belevetette magát az ifjómunkások keresztény közösségéért dolgozó apostoli mozgalomba. Küldetésnek tartotta új megbízatását, amelyet, mint „militáns” („élő harcos”) akart teljesíteni a fiatal munkások érdekében. Közöttük a „katolikus” Marcell hamarosan közismertté vált. Becsülték benne, hogy jellemes élete, szolidaritása, segítőkészsége, a másokért való felelősségvállalása nem üres szavak. Mindezt alátámasztotta szorgalmas és kitűnő szakmai munkájával. Mindig józanul és reálisan tekintett a többi fiatal munkatársára, de még a munkanélküliek hétköznapi életére is. Szabadidejében törekedett behozni őket az utcáról, színházat játszott velük és sportrendezvényeket szervezett számukra. Cserkésztapasztalatai és az ott elsajátított ismeretei

Marcel Callo

alapján sokukat beszervezte a JOC csoportjaiba. Ezen új körülmények között mély lelkeségét és gyakorlati készségét jól fel tudta használni.

Callo Marcell gyakran emlékezett a JOC alapítójára, a francia Joseph Cardijn bíborosra, aki szintén cserkészvezetőként nőtt fel, majd – bizonyos polgári elemeket elhagyva – a cserkésznevelés alapismeretére és módszerére támaszkodva hívta életre 1925. április 18-án a Keresztény Ifjómunkás Mozgalmat. Marcell az említett képességein túl figyelemre méltó gyújtó humorral is rendelkezett, és ezzel sok ifjómunkás szimpátiáját elnyerte.

Franciaország német megszállása, és annak kihatása Callo Marcell életére

1939-ben a hitleri német hadsereg betört Franciaországba, és nagyobb részét megszállta.

1943-ban a hazai német munkaerő pótlására francia kényszermunkásokat alkalmaztak a németországi gyárakban, kiváltképp a hadiiparban. Callonak meg volt a lehetősége arra, hogy kivonja magát a deportálásból. Ő azonban el akarta kísérni fiatal munkatársait, hogy jelenlétével Krisztust tartsa közöttük. Egyik nagynénjének ezt így fogalmazta meg: „Én (velük) megyek, mint misszionárius.”

Marcell 1943. március 19-én – Szent József ünnepén – szívében mély gyásszal búcsúzott el jegyesétől. Ugyanis legkedvesebb leánytestvére, Madeleine néhány nappal korábbi bombatámadás alkalmával halt meg. Németországba utazva egy thüringiai fegyvergyárban dolgozott, ahol pisztolyokat kellett szerelni neki. Ennek során egy hibás gépnél megégette a kezét. Ugyanakkor a nyomorúságos ennivalótól gyomormérgezést kapott. E megpróbáltatások miatt naponta erőt kellett venni magán, hogy el tudja fogadni nehezzé vált sorsát. Szüleinek ezt írta: „Krisztus nélkül nem tudom, mi lenne belőlem. Itt nem találok vigaszt. Egyedül vagyok, hiányzik egy pap vigasztaló megerősítése, hogy a léleknek békét hozzon...! Sok lelki nyomorúságot kellene enyhítenie, és számos vigasztaló szót kellene mondania. Esténként, mikor a barakkomba érkezem úgy találok, jól megy nekem, hiszen miközben én másokkal jót tettem, magamnak is jót okoztam. Az esti nyugalom lehetővé teszi, hogy bizonyos dolgokat megtegyek, amelyeket napközben nem tudtam elvégezni; ima, rózsafüzér, lelkiismeretvizsgálat, beszélgetés Veletek. Milyen szerencsés vagyok, hogy Krisztus hírnöke lehetek! Krisztust állandóan a lelkemben érzem, Ő az én támaszom és vigaszom.”

Callo Marcell apostoli munkája Németországban, és annak következménye

Callo Németországban is apostolkodott kényszermunkatársai között. Más JOC tagokkal és egykori cserkészekkel titkos kis csoportokat alapított, amelyekben – legtöbbször színházi- vagy sportközösségekként – a JOC apostoli szellemében tevékenykedtek. Ezekben Marcell hitéleti programokat vezetett, vallásos témájú előadásokat tartott, és gyakran közreműködött színészként, vagy mint döntőbíró. Kórust is vezetett, és esetenként betegápolói feladatokat is ellátott. Mindezekben túlmenően Marcell felvette a kapcsolatot német katolikus fiatalokkal is, akiktől megtudta, hogy ők szintén a náci rezsim belső ellenállói. Továbbá összeköttetést hozott létre olyan francia cserkészekkel is, akik szintén Németországban végeztek kényszermunkát. Velük időnként titokban találkozott, és közéjük új tagokat is felvett.

Ez a széleskörű tevékenység nem maradt titokban a nácik előtt. 1944 áprilisában a német politikai rendőrség, a gestapó felderítette a francia JOC tagok egyik titkos, erdei összejövetelét. Az egyik résztvevőnél találtak egy listát tizenkét névvel, köztük Callo Marcellét is.

Nyomban beindult az üldöző gépezet. Április 19-én Callot letartóztatták. A vád ellene: „Náci ellenes propaganda”. Büntetése először féléves fogság volt a gothai fogházban. Itt naponta tizenkét és félóra mezei munkát kellett végeznie. Ő azonban itt is folytatta apostoli tevékenységét, s ezen magatartása miatt koncentrációs táborba vitték, szigorú őrizetbe. Ítélete így hangzott: „Amiatt, hogy a munkaszolgálat folyamán a francia bajtársai között katolikus akciókat folytatott, a német népközösséggel szemben ártalmasnak bizonyul.”

Ezt követően Marcellt marhavagonban a flossenburgi bajor koncentrációs táborba szállították. Itt gránit kőbányában – mínusz 25 fokos hidegben, harisnya és kesztyű nélkül – kellett rabtársával együtt dolgoznia. Marcell, a koncentrációs tábor nehéz körülményei ellenére is mindig vigasztalóan és bátorítóan szólt társaihoz. Eközben a hiányos táplálkozás és a rossz bánásmód, valamint az őt súlytó bronchitis és tuberkulózis miatt nagyon sokat szenvedett. Ennek ellenére a többieket továbbra is így vigasztalta: „Nem szabad elhagyni magunkat, a remény a támaszunk, és az imában pedig mindig találunk erőt.”

Emiatt innét is tovább szállították a mauthauseni koncentrációs táborba. Egy kikerült, általa készített feljegyzésben így írta le igen rossz körülményeit: „Nincsenek a földön állatok, akikkel olyan rosszul bánának, mint velünk.”

Marcell állapota egyre súlyosabbá vált. Teste élő csontvázhhoz hasonlított. Ennek ellenére az örök ismételt acélrugós bottal 25 csapást mértek rá. Végül halálos beteg lett. Mégsem panaszkodott, ilyen állapotában is azt nézte, miként tud másoknak barátságosan vigaszt nyújtani. Erről a mauthauseni haláltábor túlélő foglyok számoltak be. Később áthelyezték a Gusen II. altáborba. Itt halt meg végkimerülésben, testileg teljesen tönkretéve, 1945. március 19-én – Szent József napján – röviddel a háború befejezése előtt. Békésen hunyt el, abban a szilárd meggyőződésben, Istennél végtelenül szebb és boldogabb élet vár rá.

A cserkészek nem felejtik példaképük, Boldog Callo Marcell életét és vértanúságát

Az osztrák cserkészek már az 50-es évek óta rendszeresen megemlékeznek a mauthauseni koncentrációs táborban Callo Marcell életéről, apostoli lelkületéről, helytállásáról és vértanú haláláról.

1987. október 4-én – 25 évvel ezelőtt – Marcell boldoggá avatása alkalmából II. János Pál pápa kihallgatáson fogadta a francia, német, osztrák, olasz cserkészeket és JOC tagokat. Beszédében hangoztatta, a cserkészlet lelkiisége járta át Callo Marcell életét, és ez készítette fel őt a vértanúságra. Tanúságtétele minden cserkész és keresztény ifjúnunk számára üzenet. Hirdetni az evangéliumot, akár alkalmas az idő, akár nem (2 Tim. 4,2). Ő ezért adta áldozatul életét.

2012. március 15.

Arató László

*

Német nyelvterületen a régiós naptárak április 19-én jelzik Boldog Marcell Callo emléknapiját.

Napi ima

Urunk, Istenünk, Te a fiatal Callo Marcell cserkésztestvérünknek ifjúnunkás életében apostoli buzgóságot ajándékoztál egészen vértanúságáig.

Kérjük, közbenjárására add meg nekünk ugyanazt az elkötelezettséget és bátorságot hitünk megvallására, a mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Források:

Hermans, Baldur: Seliger Marcel Callo. Francia, nyomdász, cserkész, munkavezető (JOC).

Gerardi, Bernhard: Marcel Callo. Egy élet a testvérekért. Augsburg, 1956.

Babell, Rosemarie: Marcel Callo. A hit és a kiengesztelés tanúja.

Dokumentáció. Eichstätt/Bécs, 1991.

Koncz Éva: Huszonnégy évet töltött a földön... Keresztény Élet. 2011. március 13.